

Dz. U. 2020 poz. 2159**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 13 listopada 2020 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o rzemiośle

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 r. poz. 1267), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 1287),
- 2) ustawą z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz. U. poz. 1495 oraz z 2020 r. poz. 568 i 875)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 12 listopada 2020 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 136 i art. 170 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 1287), które stanowią:

„Art. 136. 1. Egzamin czeladniczy, o którym mowa w art. 3 ust. 3b ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu dotychczasowym, dla:

- 1) uczniów dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej i branżowej szkoły I stopnia, będących młodocianymi pracownikami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, z późn. zm.^{a)}), odbywających przygotowanie zawodowe u pracodawcy będącego rzemieślnikiem, którzy realizowali podstawę programową kształcenia w zawodach, o której mowa w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym,
- 2) absolwentów dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej i branżowej szkoły I stopnia, którzy odbyli przygotowanie zawodowe u pracodawcy będącego rzemieślnikiem zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, którzy realizowali podstawę programową kształcenia w zawodach, o której mowa w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym

– jest przeprowadzany do zakończenia roku szkolnego 2025/2026.

2. Egzamin czeladniczy, o którym mowa w art. 3 ust. 3b ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jest przeprowadzany począwszy od roku szkolnego 2021/2022, dla osób, które realizowały od roku szkolnego 2019/2020 podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

„Art. 170. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 20 lit. a, art. 4 pkt 2–5, art. 31 pkt 4, pkt 5 lit. e, pkt 10, pkt 15 lit. c i pkt 24, art. 41 pkt 2 i 3 oraz art. 89, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 25 lit. a, art. 2 pkt 75, pkt 101 lit. c i pkt 107, art. 6 pkt 2 lit. b w zakresie art. 3 pkt 2b, pkt 5, 7–9, 16, 17 i 21 oraz art. 41 pkt 8, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 1 pkt 17, 18, pkt 20 lit. b–e, pkt 23 w zakresie art. 46b, pkt 26 lit. a i b, pkt 29, 30, pkt 34 lit. e, pkt 35 lit. b, pkt 36, pkt 37 lit. b i c, pkt 45, pkt 51 lit. f, pkt 58–73, pkt 77 lit. c i lit. j w zakresie art. 168 ust. 14 i 15, pkt 79

^{a)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, 1076, 1608, 1629, 2215 i 2244.

lit. c i pkt 80, art. 2 pkt 2 lit. f, pkt 4 lit. a, pkt 6 lit. b, pkt 8, 14, 15, pkt 16 lit. a, pkt 17–26, pkt 73 lit. a, b i lit. c w zakresie ust. 3a, art. 6 pkt 3, pkt 11, pkt 18 lit. c, pkt 24 lit. a, art. 9, art. 10, art. 17, art. 23 pkt 1 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt 7, art. 23 pkt 2 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt 8, art. 25 pkt 4 lit. a i pkt 4 lit. b w zakresie art. 22 ust. 5a i 5c, art. 25 pkt 11 i 12, art. 30 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b i pkt 6–15, art. 31 pkt 13, 16–18, 20 i 22, art. 38, art. 41 pkt 1, 4–7, 9–11 i 21–23, art. 44 pkt 1 lit. e, pkt 2, 4–8, pkt 10 lit. a i b, pkt 11–13, 15, 16, pkt 17 lit. a tiret pierwsze i tiret drugie w zakresie art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 17 lit. a tiret trzecie, pkt 17 lit. c i d, pkt 18 lit. a i lit. b tiret pierwsze i drugie, pkt 19–28 i pkt 34–36, art. 46 pkt 2 lit. a w zakresie art. 70 ust. 3 pkt 1 i 2 oraz zdania drugiego i ust. 4, art. 46 pkt 2 lit. b i c, art. 47–81, art. 90, art. 92, art. 93, art. 95, art. 97, art. 98, art. 100, art. 102–118, art. 120, art. 121, art. 129, art. 132, art. 135, art. 137, art. 138, art. 140–142, art. 143, art. 144, art. 146, art. 147, art. 150–152, art. 153, art. 155–159, art. 162 oraz art. 164–169, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.;

4) art. 2 pkt 16 lit. b, art. 23 pkt 1 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt 6, art. 23 pkt 2 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt 9, art. 44 pkt 17 lit. a tiret drugie w zakresie art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. a i aa, pkt 17 lit. b i pkt 18 lit. b tiret trzecie oraz art. 119, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.;

5) (uchylony)

6) art. 6 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. a, pkt 2 lit. b w zakresie art. 3 pkt 2a, pkt 2 lit. c, pkt 6, pkt 10 i pkt 24 lit. c oraz art. 139, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;

7) art. 7, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2021 r.;

8) art. 31 pkt 21 oraz art. 46 pkt 1 i pkt 2 lit. a w zakresie art. 70 ust. 3 pkt 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.;

9) art. 1 pkt 40 lit. b i pkt 42, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r.”;

2) art. 73 i art. 86 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz. U. poz. 1495 oraz z 2020 r. poz. 568 i 875), które stanowią:

„Art. 73. 1. Przedsiębiorcy, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe w rzemiośle, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 6, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mogą zwrócić się do izby rzemieślniczej z wnioskiem o przekazanie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej informacji, o której mowa w art. 44 ust. 1 pkt 8 ustawy zmienianej w art. 62.

2. Przedsiębiorcy, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe w rzemiośle, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 6, przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej wskazanej we wpisie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, mogą zwrócić się do izby rzemieślniczej z wnioskiem o przekazanie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej informacji, o której mowa w art. 44 ust. 1 pkt 8 ustawy zmienianej w art. 62.

3. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, zamieszcza się na stronie Związku Rzemiosła Polskiego, izb rzemieślniczych oraz na stronie internetowej Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

4. Izba rzemieślnicza weryfikuje wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz dokumenty przedłożone przez przedsiębiorcę stanowiące podstawę do przekazania do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej informacji, o której mowa w art. 44 ust. 1 pkt 8 ustawy zmienianej w art. 62, w terminie 14 dni od dnia ich wpływu.

5. Izba rzemieślnicza może zawiadomić wnioskodawcę, na adres wskazany we wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, o konieczności uzupełnienia wniosku, określając termin jego uzupełnienia. Wniosek nieuzupełniony w terminie określonym przez izbę pozostawia się bez rozpoznania.

6. W przypadku pozytywnego wyniku weryfikacji, o której mowa w ust. 4, izba rzemieślnicza przekazuje informacje do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przepisy art. 44 ust. 3a–3d ustawy zmienianej w art. 62 stosuje się odpowiednio.

7. W przypadku negatywnego wyniku weryfikacji, o której mowa w ust. 4, izba rzemieślnicza informuje wnioskodawcę o przyczynach odmowy przekazania informacji do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

8. Skargi na działanie izb rzemieślniczych w zakresie określonym w ust. 1–7 rozpatruje Związek Rzemiosła Polskiego.

9. W przypadku postępowań egzaminacyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do obliczania wysokości opłat za egzaminy, o których mowa w art. 3 ust. 3g pkt 4 ustawy zmienianej w art. 6, stosuje się przepisy dotychczasowe.

10. Młodociani, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęli przygotowanie zawodowe u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem w rozumieniu art. 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym, który po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stał się rzemieślnikiem w rozumieniu art. 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, kontynuują to przygotowanie zawodowe oraz zdają egzaminy zgodnie z dotychczasowymi zasadami dotyczącymi młodocianych zatrudnionych u pracodawców niebędących rzemieślnikami.”

„Art. 86. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 67, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 27 lipca 2019 r.;
- 2) art. 19 pkt 2 i 3 oraz art. 57, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 3) art. 2 pkt 2 i 18–21, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 62 pkt 1, 4 i 5, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 5) art. 1 pkt 1–3, art. 55 oraz art. 70, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;
- 6) art. 33 pkt 2 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2020 r.;
- 7) art. 62 pkt 6 lit. a tiret trzecie, lit. b i e i pkt 7 oraz art. 73 ust. 1–8, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2020 r.;
- 8) art. 14:
 - a) pkt 1:
 - lit. a i lit. b w zakresie uchylonego art. 4ba ust. 6,
 - lit. c w zakresie dodanego art. 4ba ust. 9,
 - b) pkt 4:
 - lit. a i lit. b w zakresie uchylonego art. 43d ust. 2,
 - lit. c w zakresie dodanego art. 43d ust. 6,
 - c) pkt 5,
 - d) pkt 6 w zakresie dodanego art. 43f ust. 1–3 i 5
 - które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2023 r.;
- 9) art. 63 pkt 1 lit. b i pkt 2 oraz art. 68, które wchodzi w życie z dniem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 zdanie drugie Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864).”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 13 listopada 2020 r. (poz. 2159)

USTAWA

z dnia 22 marca 1989 r.

o rzemiośle

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.¹⁾ Przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 424 i 1086) mogą wykonywać tę działalność z zachowaniem warunków określonych w niniejszej ustawie. Działalność takich osób jest zaliczana do rzemiosła.

Art. 2. 1.²⁾ Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez:

- 1) osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- 2) wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej – jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie warunki określone w pkt 1, lub
- 3) spółkę jawną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
- 4) spółkę komandytową osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
- 5) spółkę komandytowo-akcyjną osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
- 6) jednoosobową spółkę kapitałową, powstałą na podstawie art. 551 § 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526) w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wykorzystaniem swoich zawodowych kwalifikacji i pracy własnej – jeżeli powstała spółka jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
- 7) spółkę, o której mowa w pkt 3–5, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika, lub
- 8) wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

1a. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz. U. poz. 1495 oraz z 2020 r. poz. 568 i 875), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

4. Do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

5. (uchylony)

6.³⁾ Rzemieślnikiem jest osoba fizyczna, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 8, oraz spółka, o której mowa w ust. 1 pkt 3–7.

Art. 3. 1. Dowodami kwalifikacji zawodowych w rzemiośle są:⁴⁾

- 1) dyplom lub świadectwo ukończenia wyższej, ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej szkoły o profilu technicznym bądź artystycznym w zawodzie (kierunku) odpowiadającym dziedzinie wykonywanego rzemiosła;
- 2) dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 3) świadectwo czeladnicze albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 4) zaświadczenie potwierdzające posiadanie wybranych kwalifikacji zawodowych w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.

1a.⁵⁾ Informacje o dowodach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, podlegają udostępnieniu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1291, 1495 i 1649).

2.⁶⁾ Osoba fizyczna, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 8, oraz wspólnik spółki, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3–7, jest obowiązany wykazać się innymi dowodami kwalifikacji zawodowych niż określone w ust. 1, jeżeli z przepisów odrębnych ustaw wynika obowiązek posiadania takich kwalifikacji.

3. Dyplomy mistrza i świadectwa czeladnicze mogą być wydawane przez izby rzemieślnicze osobom, które złożyły stosowne egzaminy przed komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych.

3a. Podstawę przeprowadzania egzaminów w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła stanowią standardy wymagań egzaminacyjnych ustalone przez Związek Rzemiosła Polskiego, z zastrzeżeniem ust. 3b.

3b.⁷⁾ Podstawę przeprowadzania egzaminów w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, stanowią wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

3b.⁸⁾ Podstawę przeprowadzania egzaminu czeladniczego w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378), stanowią wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

3c. Nadzór nad działalnością komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych sprawuje Związek Rzemiosła Polskiego przez:

- 1) przeprowadzanie, zgodnie z planem nadzoru, co najmniej raz w roku kontroli działalności komisji egzaminacyjnych;
- 2) rozpatrywanie nieuwzględnionych przez izbę rzemieślniczą skarg kandydatów dotyczących prawidłowości przeprowadzenia egzaminu;
- 3) analizowanie wyników egzaminów oraz formułowanie wniosków.

3d. Osoby wykonujące czynności z zakresu nadzoru mają prawo wstępu w charakterze obserwatora na egzamin, po uprzednim powiadomieniu właściwej izby rzemieślniczej, oraz wglądu do prowadzonej przez komisję egzaminacyjną dokumentacji komisji.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁾ Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁾ Dodany przez art. 6 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 3 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 8.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 7 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 1287), która weszła w życie z dniem 1 września 2019 r.; wejdzie w życie z dniem 1 września 2021 r.

3e. Osoby, o których mowa w ust. 3d, mogą wydawać komisjom egzaminacyjnym zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności nadzoru. Komisja egzaminacyjna w ciągu 7 dni od otrzymania zaleceń może zgłosić wobec nich zastrzeżenia do Związku Rzemiosła Polskiego. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Związek Rzemiosła Polskiego komisja egzaminacyjna jest obowiązana powiadomić Związek Rzemiosła Polskiego o realizacji zaleceń w terminie 30 dni.

3f. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności komisji egzaminacyjnych Związek Rzemiosła Polskiego może wezwać komisję do usunięcia uchybień w wyznaczonym terminie, a w przypadku nieusunięcia uchybień – odwołać osoby wchodzące w skład komisji lub cały skład komisji albo unieważnić egzamin w całości lub w części.

3g. Izba rzemieślnicza:

- 1) zatwierdza zadania i pytania egzaminacyjne, opracowane na podstawie standardów wymagań, o których mowa w ust. 3a i 3b;
- 2) zatwierdza szczegółowe kryteria oceniania;
- 3) dopuszcza kandydatów do egzaminów;
- 4)⁹⁾ informuje kandydatów o wysokości opłaty za egzaminy – przy czym opłata wynosi za egzamin:
 - a) mistrzowski – 1400,00 zł,
 - b) czeladniczy – 700,00 zł,
 - c) sprawdzający – 250,00 zł,
 - d) poprawkowy – 50% opłaty określonej w lit. a albo b;
- 5) prowadzi dokumentację komisji egzaminacyjnej, w tym ewidencję egzaminów;
- 6) rozpatruje skargi kandydatów dotyczące prawidłowości przeprowadzenia egzaminu;
- 7) organizuje szkolenia dla osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnych według programu ustalonego przez Związek Rzemiosła Polskiego.

3ga.¹⁰⁾ Opłaty, o których mowa w ust. 3g pkt 4 lit. a–c, podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli ten wskaźnik w poprzednim roku kalendarzowym wynosi co najmniej 99%.

3h. Izba rzemieślnicza może zwolnić osobę przystępującą do egzaminu z opłaty, o której mowa w ust. 3g pkt 4.

3i. Osoby dorosłe uzyskujące i uzupełniające wiedzę i umiejętności zawodowe w formach pozaszkolnych, określonych w odrębnych przepisach, mogą przystąpić do egzaminu sprawdzającego wybrane kwalifikacje zawodowe w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii Związku Rzemiosła Polskiego, określi, w drodze rozporządzenia, warunki powoływania komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, warunki dopuszczania do egzaminu i sposób jego przeprowadzania, wysokość wynagrodzenia członków komisji, warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw czeladniczych, dyplomów mistrzowskich, zaświadczeń o zdaniu egzaminu sprawdzającego, suplementów do świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich (Europass), umieszczenie znaków graficznych informujących o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226), a także sposobów wydawania duplikatów i dokonywania legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu z zagranicą oraz wysokość odpłatności za wykonywanie tych czynności.

4a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, powinno uwzględniać w szczególności wymagania, jakim powinny odpowiadać osoby wchodzące w skład komisji egzaminacyjnych, zakres obowiązujących tematów egzaminacyjnych oraz możliwość zwolnienia z części egzaminu osoby przystępującej do egzaminu.

5. Rzemieślnicy zatrudniający pracowników w celu przygotowania zawodowego w rzemiośle obowiązani są spełniać warunki określone odrębnymi przepisami oraz być członkami jednej z organizacji, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 1 i 3.

6. Przygotowanie zawodowe w rzemiośle realizowane jest na zasadach dualnego systemu kształcenia. Nadzór nad jego przebiegiem sprawuje izba rzemieślnicza lub z jej upoważnienia cech, którego członkiem jest rzemieślnik.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 3 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 3 lit. e ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 3a. 1.¹¹⁾ Rzemieślnikowi – osobie fizycznej posiadającej znaczący i uznany dorobek zawodowy w zakresie wytwarzania lub odtwarzania przedmiotów o charakterze artystycznym lub zabytkowym, naprawy i konserwacji takich przedmiotów, naprawy i konserwacji zabytkowych obiektów budowlanych oraz świadczenia usług związanych z artystycznym zdobieniem obiektów budowlanych może zostać nadany tytuł honorowy „Mistrz Rzemiosł Artystycznych”.

2. Tytuł honorowy „Mistrz Rzemiosł Artystycznych” nadaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb nadawania tytułu honorowego „Mistrz Rzemiosł Artystycznych”,
- 2) podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o nadanie tytułu,
- 3) warunki, jakie musi spełniać wniosek o nadanie tytułu,
- 4) wzór dyplomu potwierdzającego nadanie tytułu

– mając na względzie wspieranie zanikających zawodów oraz promocję umiejętności istotnych dla funkcjonowania wielu dziedzin kultury i sztuki jak również ochrony dziedzictwa narodowego.

Rozdział 2

Podstawowe prawa i obowiązki rzemieślnika

Art. 4. 1. Rzemieślnik ma prawo:

- 1) zrzeszania się w organizacjach, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 1 i 3, na zasadach określonych w ustawie;
- 2) wybierać i być wybieranym do organów samorządu gospodarczego rzemiosła;
- 3) korzystać z uproszczonych (zryczałtowanych) form opodatkowania oraz zwolnień i ulg podatkowych na zasadach powszechnie obowiązujących przedsiębiorców.

2.¹²⁾ W przypadku śmierci osoby fizycznej posiadającej kwalifikacje, o których mowa w art. 3 ust. 1, współmałżonek pozostający do chwili śmierci na jego utrzymaniu oraz małoletni zstępni mają prawo nadal wykonywać rzemiosło w warunkach i na zasadach obowiązujących tę osobę.

3. Na rachunek zstępnych rzemiosło może być wykonywane przez ustawowego opiekuna do czasu osiągnięcia przez nich pełnoletności lub ukończenia nauki w szkołach ponadpodstawowych lub wyższych.

4.¹³⁾ Uprawnienia, o których mowa w ust. 2, przysługują także pozostającym na utrzymaniu osoby fizycznej posiadającej kwalifikacje, o których mowa w art. 3 ust. 1, do chwili jej śmierci pełnoletnim zstępnym pobierającym naukę w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych lub wyższych przez okres pobierania przez nich nauki w tych szkołach.

5.¹³⁾ W przypadku gdy dany rodzaj rzemiosła może być wykonywany wyłącznie po wykazaniu się przez osobę fizyczną posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 3 ust. 1, innymi dowodami kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 3 ust. 2, małżonek lub zstępni, o których mowa w ust. 3 i 4, wykonują działalność za pośrednictwem osoby posiadającej wymagane kwalifikacje.

Art. 5. 1. Rzemieślnik jest obowiązany przestrzegać zasad etyki i godności zawodowej.

2. Szczegółowe zasady etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania rzemiosła cechowego określa samorząd gospodarczy rzemiosła.

3. Przepis ust. 1 dotyczy także członków organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, o których mowa w art. 7 ust. 7 pkt 1.

Art. 6. 1. Rzemieślnicy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie zasad etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania rzemiosła.

2. Zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej i tryb postępowania dyscyplinarnego określają statuty organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Rozdział 3

Samorząd gospodarczy rzemiosła

Art. 7. 1. Tworzy się samorząd gospodarczy rzemiosła.

2. Samorząd gospodarczy rzemiosła jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom prawa.

3. Organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła są:

- 1) cechy;
- 2) (uchylony)
- 3) izby rzemieślnicze;
- 4) Związek Rzemiosła Polskiego.
- 5) (uchylony)

4. Organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła tworzone są z inicjatywy członków na zasadzie dobrowolnej przynależności.

5. Do zadań samorządu gospodarczego rzemiosła należy w szczególności:

- 1) promocja działalności gospodarczej i społeczno-zawodowej rzemiosła;
- 2) nadzór nad organizacją i przebiegiem procesu przygotowania zawodowego w rzemiośle;
- 3) udzielanie pomocy rzemieślnikom i innym przedsiębiorcom zrzeszonym w organizacjach samorządu gospodarczego rzemiosła;
- 4) reprezentowanie interesów środowiska rzemieślniczego wobec organów administracji publicznej;
- 5) uczestniczenie w realizacji zadań z zakresu oświaty i wychowania w celu zapewnienia wykwalifikowanych kadr dla gospodarki, w tym prowadzenie szkół.

6. Właściwi ministrowie zasięgają opinii Związku Rzemiosła Polskiego odnośnie do projektów aktów prawnych dotyczących rzemiosła.

7. Za zgodą organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła jej:

- 1) członkami mogą być także:
 - a) małżonek lub zstępny osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1, jeżeli uczestniczy w wykonywaniu przez tę osobę działalności gospodarczej w zakresie rzemiosła,
 - b) osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą, niebędące rzemieślnikami, zatrudniające nie więcej niż 250 pracowników;
- 2) członkami wspierającymi mogą być osoby prawne wykonujące działalność gospodarczą.

Art. 8. Organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła wymienione w art. 7 ust. 3 mają osobowość prawną.

Art. 9. 1. Cechy są organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającymi rzemieślników według kryterium terytorialnego lub według rodzaju działalności gospodarczej.

2. Podstawowym zadaniem cechu jest w szczególności utrwalanie więzi środowiskowych, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności zawodu, a także prowadzenie na rzecz członków działalności społeczno-organizacyjnej, kulturalnej, oświatowej i gospodarczej, a także reprezentowanie interesów członków wobec organów administracji i sądów.

Art. 10. 1. Spółdzielnie rzemieślnicze działają na zasadach określonych w przepisach Prawa spółdzielczego.

2. Zadaniem spółdzielni rzemieślniczych jest w szczególności organizowanie działalności usługowej i wytwórczej rzemiosła, udzielanie pomocy członkom w wykonywaniu ich zadań oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej i społeczno-wychowawczej.

Art. 11. 1. Izby rzemieślnicze są organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającymi cechy, spółdzielnie rzemieślnicze, rzemieślników nienależących do cechów, a także inne jednostki organizacyjne, jeżeli ich celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła. Izby mogą w swych statutach przyjmować nazwy z dodatkiem wyrazów „przedsiębiorczość” lub „przedsiębiorca” użytych w odpowiednim przypadku, a także określić zawierających wskazanie regionu.

2. Podstawowym zadaniem izb rzemieślniczych jest pomoc w reprezentowaniu zrzeszonych organizacji oraz rzemieślników wobec organów administracji publicznej oraz innych organizacji i instytucji, udzielanie swym członkom pomocy instruktażowej i doradczej oraz przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych. Szczegółowy zakres zadań izb rzemieślniczych określają ich statuty.

3. Izby rzemieślnicze są uprawnione do potwierdzania egzaminów kwalifikacyjnych świadectwami czeladniczymi i dyplomami mistrzowskimi oraz do opatrywania ich pieczęcią z godłem Państwa.

3a. Izby rzemieślnicze są uprawnione do potwierdzania wyników egzaminów sprawdzających zaświadczeniami o posiadaniu wybranych kwalifikacji zawodowych w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.

3b.¹⁴⁾ Izby rzemieślnicze realizują zadania określone w art. 44 ust. 3c ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy.

4. Ilekroć w przepisach prawa mówi się o izbie rzemieślniczej, należy przez to rozumieć izbę rzemieślniczą, utworzoną w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie, bez względu na nazwę przyjętą w jej statucie.

Art. 12. 1. Organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła wymienione w art. 7 ust. 3 pkt 1–3 mogą powołać ogólnopolską reprezentację, zwaną „Związek Rzemiosła Polskiego”.

2. W Związku Rzemiosła Polskiego mogą się zrzeszać izby rzemieślnicze, a także cechy o zasięgu ogólnopolskim.

3. Związek Rzemiosła Polskiego może być utworzony z inicjatywy co najmniej 10 organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, wymienionych w art. 7 ust. 3 pkt 2 i 3, oraz cechów ogólnopolskich, które zadeklarują członkostwo w tym związku w drodze uchwał walnych zgromadzeń.

4. Podstawowym zadaniem Związku jest zapewnienie zrzeszonym w nim organizacjom pomocy w realizacji zadań statutowych, rozwijanie działalności społeczno-zawodowej oraz reprezentowanie interesów rzemiosła w kraju i za granicą.

5. Związek Rzemiosła Polskiego pełni względem spółdzielni rzemieślniczych funkcje związku rewizyjnego, w trybie i na zasadach określonych w przepisach Prawa spółdzielczego.

Art. 13. Szczegółowe zadania organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, ich ustrój, stosunki prawne członków ustalane są w statutach uchwalanych przez zjazdy lub walne zgromadzenia tych organizacji.

Art. 14. Zasady gospodarki finansowej organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła oraz zasady wynagradzania zatrudnionych w nich pracowników określają walne zgromadzenia (zjazdy delegatów) tych organizacji, jeżeli inne przepisy nie stanowią inaczej.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 15. (pominięty)

Art. 16. Cechy i izby rzemieślnicze mogą być tworzone w trybie inicjatyw założycielskich lub w drodze podziału istniejących organizacji pod warunkiem zapewnienia samodzielności finansowej.

Art. 17. 1. Podstawą utworzenia cechu w trybie inicjatywy założycielskiej jest uchwalenie statutu cechu odpowiadającego wymogom określonym w art. 16 przez co najmniej 30 członków założycieli.

2. Podstawą utworzenia cechu w trybie podziału jest uchwała walnego zgromadzenia cechu podlegającego podziałowi, powzięta w trybie określonym w statucie, zawierająca postanowienia o zasadach podziału z uwzględnieniem podziału składników majątkowych oraz praw i zobowiązań cechu podlegającego podziałowi.

Art. 18. Przepis art. 17 stosuje się odpowiednio do izb rzemieślniczych, z tym że liczba członków założycieli (cechów) wynosi co najmniej 20.

Art. 19. 1. Cechy rzemieślnicze, izby rzemieślnicze i Związek Rzemiosła Polskiego podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 20. (pominięty)

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 1989 r.

¹⁴⁾ Dodany przez art. 6 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.